

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Διεύθυνση: Rue des Petits Carmes 6, B-1000, Bruxelles

Τηλέφωνο: +322-5455506, Fax: +322-5455508, e-mail: ecocom-brussels@mfa.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ αριθ. 108
21/11-30/11/2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

1. Εκδήλωση «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές», Επιτροπή των Περιφερειών, 23.11.2015	σελ. 2
2. Βελτίωση τόσο της καταναλωτικής, όσο και της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στο Βέλγιο το Νοέμβριο	σελ. 2
3. Ο δημοσιονομικός κίνδυνος από τον τραπεζικό όμιλο DEXIA μειώνεται	σελ. 3
4. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις	σελ. 3
5. Η κατάσταση ύψιστου συναγερμού στα τέλη Νοεμβρίου πλήττει την βελγική οικονομία	σελ. 7

1. Εκδήλωση «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές», Επιτροπή των Περιφερειών, 23.11.2015

Στις 23 Νοεμβρίου τρέχοντος έτους έλαβε χώρα στους χώρους της Επιτροπής των Περιφερειών στις Βρυξέλλες, ειδική συνεδριακή εκδήλωση στο πλαίσιο του διατοπικού σχεδίου συνεργασίας που υλοποιείται από 21 αναπτυξιακές εταιρείες της τοπικής αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με 55 Δήμους, καθώς επίσης πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα και συλλογικούς ιδιωτικούς φορείς της χώρας μας, με τίτλο «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές». Το εν λόγω σχέδιο εμπίπτει στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LEADER, την δε διοργάνωση της εκδήλωσης στις 23.11 υλοποίησαν επιτυχώς οι αναπτυξιακές εταιρείες Τρικάλων και Πάρνωνα. Η τελευταία αποτελεί και την συντονίστρια του διατοπικού σχεδίου. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι προς το τέλος της εκδήλωσης έλαβε χώρα επίσημη τελετή σύστασης του Δικτύου Δήμων των «Εκλεκτών Ελληνικών Γεύσεων», με σκοπό την καταγραφή και ανάδειξη των τοπικών προϊόντων, τροφίμων και ποτών, καθώς και ελληνικών συνταγών, με ιδιαίτερη έμφαση στα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, τόσο στο εγχώριο, όσο και στο διεθνές πεδίο.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) κ. Πατούλης, καθώς και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κασίμης, ο οποίος αναφέρθηκε εκτεταμένα στο ελληνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020 και στις προοπτικές που δημιουργεί για την ανάπτυξη του αγροτοδιατροφικού τομέα στην χώρα μας. Σημειωτέον ότι η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε κανονικά, έστω με μικρότερη του αναμενομένου συμμετοχή, παρά τις πρακτικές δυσκολίες που ανέκυψαν εξαιτίας του αυξημένου επιπέδου επιφυλακής στις Βρυξέλλες τις ημέρες εκείνες λόγω φόβων για επικείμενα τρομοκρατικά χτυπήματα. Η αξιοπρόσεκτη αυτή πρωτοβουλία διατοπικής συνεργασίας μεταξύ των φορέων ΟΤΑ και των κατά τόπους αναπτυξιακών εταιρειών, θεωρούμε ότι δύναται να συμβάλει αποφασιστικά στην συστηματοποίηση και τον εξορθολογισμό

δράσεων προβολής της ελληνικής γαστρονομίας στο εξωτερικό, σε συνεργασία με τα κατά τόπους Γραφεία Ο.Ε.Υ., Γραφεία Ε.Ο.Τ. καθώς και άλλων ενδεχομένως φορέων.

2. Βελτίωση τόσο της καταναλωτικής, όσο και της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στο Βέλγιο το Νοέμβριο

Τα δημοσιευθέντα στις 20.11 στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου (BNB) έδειξαν ότι το επίπεδο καταναλωτικής εμπιστοσύνης, έπειτα από τις διαδοχικές πτώσεις που σημείωσε κατά το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου, φθάνοντας μάλιστα τον Σεπτέμβριο τις -10 μονάδες, που αποτέλεσαν το χαμηλότερο σημείο του από τον Δεκέμβριο του 2014, τον μήνα Οκτώβριο φάνηκε να αποκαθίσταται μερικώς, ανερχόμενο στις -8 μονάδες, συνέχισε δε να ενισχύεται και τον μήνα Νοέμβριο, όπου και ανήλθε στις -4 μονάδες. Βελτίωση παρατηρήθηκε κυρίως στους επιμέρους δείκτες αισιοδοξίας αναφορικά με την γενικότερη μακροοικονομική κατάσταση της χώρας (από τις -6 μονάδες τον Οκτώβριο στις -2 μονάδες το Νοέμβριο) και τις προοπτικές διαμόρφωσης της ανεργίας (από τις 21 μονάδες τον Οκτώβριο στις 14 μονάδες το Νοέμβριο). Ο δείκτης που μετρά την εμπιστοσύνη όσον αφορά την οικονομική κατάσταση των βελγικών νοικοκυριών ενισχύθηκε πολύ ελαφρά (από τις -3 μονάδες το μήνα Οκτώβριο στις -2 μονάδες τον Νοέμβριο), ομοίως δε και εκείνος που μετρά την εμπιστοσύνη ως προς την ικανότητά τους για αποταμίευση (από την -1 μονάδα τον Οκτώβριο στην 1 μονάδα το Νοέμβριο).

Τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με το κλίμα επιχειρηματικής εμπιστοσύνης που δημοσιεύθηκαν στις 24.11, έδειξαν οριακή βελτίωση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης για τον μήνα Νοέμβριο, στις -3,9 μονάδες, έναντι -4 μονάδων τον Οκτώβριο, και έπειτα από την σοβαρή διολίσθηση του επιπέδου επιχειρηματικής εμπιστοσύνης κατά το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου. Η ελαφρότατη βελτίωση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης οφείλεται στην αισθητή καλύτερευση των προοπτικών εξέλιξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας

στον κλάδο υπηρεσιών (από τις 7,2 μονάδες τον Οκτώβριο στις 11 μονάδες το Νοέμβριο) και κατασκευών (από τις -8,5 μονάδες τον Οκτώβριο στις -7,3 μονάδες το Νοέμβριο). Στον αντίποδα, χειροτέρευση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης εμφάνισαν οι κλάδοι μεταποίησης (από τις -5,6 μονάδες τον Οκτώβριο στις -6,3 το Νοέμβριο) και, κυρίως, εμπορίου (από τις -4,3 μονάδες τον Οκτώβριο στις -8 μονάδες το Νοέμβριο).

Όπως σημείωσε η Κεντρική Τράπεζα, η συνολική συνθετική καμπύλη της οικονομικής συγκυρίας ενισχύθηκε ελάχιστα για το μήνα Νοέμβριο και ανήλθε στις 0,0 μονάδες έναντι -0,5 μονάδων τον Οκτώβριο, 0,0 μονάδων τον Σεπτέμβριο, 0,7 μονάδων τον Αύγουστο και 0,9 μονάδων τον Ιούνιο και τον Ιούλιο.

3. Ο δημοσιονομικός κίνδυνος από τον τραπεζικό όμιλο DEXIA μειώνεται

Σύμφωνα με δηλώσεις του διευθύνοντα συμβούλου του υπό συρρίκνωση τραπεζικού ομίλου DEXIA, Karel De Boeck, ο όμιλος κάνει σε ολόένα και μικρότερο βαθμό χρήση των εγγυήσεων που του έχουν παράσχει το βελγικό και το γαλλικό δημόσιο, ύψους 85 δις. € στα τέλη του 2012¹. Όπως διευκρίνισε ο κ. De Boeck, το ύψος των εγγυήσεων στις οποίες είναι εκτεθειμένα τα δύο κράτη για την DEXIA είναι πλέον της τάξεως των 62 δις. €, με το 51% να αναλογεί στο βελγικό κράτος.

Η DEXIA συνεχίζει να υλοποιεί το σχέδιο συρρίκνωσης και σταδιακής εξαφάνισης του επενδυτικού της χαρτοφυλακίου, σύμφωνα με τις παλαιότερες σχετικές αποφάσεις της Ευρ. Επιτροπής, μειώνοντας ταυτόχρονα δραστικά τις υποχρεώσεις της. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ομίλου, στα τέλη Σεπτεμβρίου, το ύψος του ισολογισμού ανήλθε σε 238,4 δις. €, παρουσιάζοντας μείωση κατά πλησίον των 9 δις. € εντός του πρώτου εννεαμήνου του τρέχοντος έτους. Το χαρτοφυλάκιο στοιχείων του ενεργητικού του ομίλου παρουσίασε επίσης μείωση της τάξεως των 3,4 δις. €. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της διοίκησης, οι ζημιές του

¹ Βλ. σχετικές εν θέματι παλαιότερες αναφορές μας, κυρίως εκείνες των άρθρων 3 και 4 ενημερωτικών δελτίων υπ' αριθ. 13 & 14, αντιστοίχως.

ομίλου μειώνονται σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, καθώς τα κόστη αναχρηματοδότησης μειώνονται ταχύτερα σε σύγκριση με τα έσοδα από την διαχείριση του χαρτοφυλακίου του, ενώ επίσης έχει χαλιναγωγηθεί το κόστος διαχείρισης του ρίσκου που παρουσιάζει ο όμιλος DEXIA.

Ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου DEXIA επισήμανε ότι η διοίκηση επικεντρώνει τις προσπάθειές της στην συνέχιση της εφαρμογής του σχεδίου συρρίκνωσης και μείωσης του βαθμού κινδύνου που συνεπάγεται ο όμιλος για τους Βέλγους και τους Γάλλους φορολογούμενους, με βασικά μέσα την σταθεροποίηση των επιπέδων ρευστότητας και φερεγγυότητας, καθώς και την επίτευξη ικανοποιητικού επιπέδου επιχειρησιακής ευελιξίας.

4. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις

Χρηματιστήριο Βρυξελλών: Η εβδομάδα 16-20 Νοεμβρίου τελείωσε με τον δείκτη BEL 20 να κλείνει στις 3.702,62 μονάδες, σημειώνοντας εβδομαδιαία αύξηση της τάξεως του 2,76%. Εβδομαδιαία άνοδο σημείωσαν οι μετοχές της τράπεζας Delta Lloyd (+6,38% στα 7 €, έπειτα από μεγάλη περίοδο διαδοχικών πτώσεων), καθώς επίσης και των εταιρειών Delhaize (λιανεμπόριο, +5,21% στα 92,22 €) και AB InBev (ζυθοποιία, +5,21% στα 118,10 €). Εκτός δείκτη Bel 20, αξιόλογη εβδομαδιαία άνοδο σημείωσε η μετοχή της φαρμακευτικής Mithra (+13,26% στα 9,71 €).

Η εβδομάδα 23-27 Νοεμβρίου τελείωσε με τον δείκτη BEL 20 να κλείνει στις 3.752,79 μονάδες, με εβδομαδιαία άνοδο της τάξεως του 1,35%, θετικά επηρεασμένος από την εβδομαδιαία άνοδο των μετοχών των εταιρειών Delta Lloyd (+8,1% στα 7,57 €), KBC (+4.19% στα 56,50 €) και AB InBev (+3,85% στα 122,65 €). Από πλευράς μικρών και μεσαίων κεφαλαιοποιήσεων, σημαντική εβδομαδιαία άνοδο κατέγραψαν οι μετοχές των εταιρειών Celyad (+10,66% στα 44,65 €) και Ontex (+4,55% στα 34,35 €).

Σύμφωνα με εκτιμήσεις χρηματιστηριακών αναλυτών, ο δείκτης Bel 20 χρειάζεται να ενισχυθεί ακόμη κατά 28,5% για να φθάσει

την ιστορικά υψηλότερη επίδοσή του, των 4.746,82 μονάδων που είχε καταγράψει στις 23 Μαΐου 2007. Όπως σημείωσαν οικονομικά δημοσιεύματα στο τέλος Νοεμβρίου, οι αξίες των 11 από τις 20 μετοχές που τον συνθέτουν κυμαίνονται σήμερα σε ιστορικά υψηλές τιμές, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι μέσα στην εβδομάδα 23-27.11, η μετοχή της ζυθοποιίας AB InBev ξεπέρασε τα 120 €, η μετοχή της φαρμακευτικής UCB τα 82 € και εκείνη της λιανεμπορικής αλυσίδας Colruyt τα 46 €. Ως άλλες εταιρείες των οποίων οι μετοχές που μετέχουν στον δείκτη κυμαίνονται πλησίον ιστορικά υψηλών τιμών αναφέρονται οι Bpost, Telenet, Umicore, Proximus, Elia, Ackerman & Van Haaren και Delhaize. Σημειώνουμε ότι στις 25 Νοεμβρίου, οι μετοχές των εταιρειών AB InBev και Delhaize κατέγραψαν νέα ιστορικά υψηλά επίπεδα, φθάνοντας τα 121,70 € και τα 94,19 € αντίστοιχα.

Έτοιμη να εξαγοράσει η Fluxys την Interconnector: Σύμφωνα με βελγικά οικονομικά δημοσιεύματα του τέλους Νοεμβρίου, η εταιρεία διαχείρισης του βελγικού δικτύου φυσικού αερίου Fluxys αναμένεται να αναλάβει τον έλεγχο του αγωγού Interconnector, ο οποίος συνδέει το Βέλγιο με την Βρετανία, εξαγοράζοντας τελικά το μερίδιο 10% που κατείχε ο ρωσικός ενεργειακός κολοσσός Gazprom στον εν λόγω αγωγό μήκους 235 χλμ. Όπως έχουμε επισημάνει σε παλαιότερο ενημερωτικό δελτίο², η Fluxys κατέχει μέχρι σήμερα άμεσα μερίδιο 25% του αγωγού, ενώ διατηρεί συμμετοχές κατά 50% σε δύο εταιρείες χαρτοφυλακίου που συμμετέχουν στον αγωγό με συνολικό μερίδιο 31,5%, τις Gasbridge 1 και 2 (σε κοινοπραξία με την ιταλική ομόλογό της, Snam), καθώς επίσης και σε δύο εταιρείες που σχετίζονται με την διαχείριση του αγωγού, τις Interconnector Zeebrugge Terminal (εταιρεία διαχείρισης των εγκαταστάσεων συμπύεσης του αερίου που φθάνει από τον αγωγό και μεταφόρτωσής του στο βελγικό δίκτυο φυσικού αερίου) και Huberator (εταιρεία διαχείρισης του διαμετακομιστικού κόμβου του λιμένα Zeebrugge). Η συνολική

συνδυασμένη συμμετοχή της Fluxys στον αγωγό ανέρχεται σήμερα στο επίπεδο του 40,75%, ενώ με την απόκτηση του πρόσθετου μεριδίου 10% της συμμετοχής της Gazprom, η συνολική συμμετοχή της Fluxys θα ανέλθει στο 50,75%. Σημειωτέον ότι συνολικό μερίδιο στον Interconnector της τάξεως του 33,5% κατέχει επίσης σήμερα το καναδικό δημόσιο επενδυτικό ταμείο Caisse de Dépôt et Placement du Quebec, που είναι ταυτόχρονα βασικός μέτοχος της Fluxys με μερίδιο 20%. Προκειμένου να ολοκληρωθεί η εν λόγω εξαγορά θα πρέπει να εγκριθεί τόσο από την διοίκηση της Gazprom (με πιθανή ημερομηνία την 30^η Νοεμβρίου), όσο και από τις διοικήσεις των υπολοίπων μετόχων του αγωγού.

Επέκταση του μέσου χρόνου ωρίμανσης του Βελγικού χρέους στα 8 έτη: Σύμφωνα με στοιχεία της βελγικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Χρέους (Agence Belge de la Dette), το 2015 αποτέλεσε μια εξαιρετική χρονιά όσον αφορά την διαχείριση του ομοσπονδιακού χρέους, καθώς η Υπηρεσία πέτυχε απολύτως τους στόχους που είχαν αρχικά τεθεί. Σημειωτέον ότι στις 23 Νοεμβρίου, το βελγικό κράτος άντλησε συνολικά 2 δις. € από έκδοση ομολόγων δεκαετούς και 13ετούς διάρκειας, ανεβάζοντας τα συνολικά κεφάλαια που αντλήθηκαν από ομόλογα φέτος στα 35,018 δις. € και υπερβαίνοντας τον αρχικό στόχο της Υπηρεσίας Διαχείρισης Χρέους για άντληση 32,5 δις. € από ομόλογα στην διάρκεια της φετινής χρονιάς. Στις 23 Νοεμβρίου, από τα δεκαετή ομόλογα αντλήθηκαν 1,28 δις. € με μέσο επιτόκιο 0,811% και από τα 13ετή ομόλογα 720 εκατ. €, με μέσο επιτόκιο 1,088%. Σύμφωνα με την Υπηρεσία, οι εκτιμήσεις της –με βάση στοιχεία του τέλους Οκτωβρίου– είναι εξαιρετικά θετικές τόσο αναφορικά με τον μέσο χρόνο ωρίμανσης του Βελγικού χρέους, ο οποίος πλησιάζει τα 8 έτη, όσο και με το μέσο επιτόκιο το οποίο μειώθηκε στο 2,85%.

Το οικονομικό χάσμα μεταξύ Φλάνδρας και Βαλλονίας έχει σταματήσει να διευρύνεται: Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Πανεπιστημίου της Louvain, κατά την περίοδο 2000-2013, το μερίδιο συνεισφοράς εκάστης περιφέρειας στο βελγικό ΑΕΠ παρέμεινε σταθερό, με την Φλάνδρα να συνεισφέρει κατά ποσοστό 55%, την

² Βλ. σχετικό άρθρο 6 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 99.

Βαλλονία κατά 25% και τις Βρυξέλλες κατά 20%. Από την άλλη πλευρά, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Φλάνδρας και της Βαλλονίας, παρουσιάζει τάσεις σύγκλισης με το αντίστοιχο της περιφέρειας των Βρυξελλών. Στο εσωτερικό της κάθε βελγικής περιφέρειας, η κατανομή του επιπέδου οικονομικής δραστηριότητας κατέστη περισσότερο ανομοιομορφη στην διάρκεια της ως άνω περιόδου, και ιδιαίτερα στην περιφέρεια της Βαλλονίας, κυρίως εξαιτίας της λειτουργίας των πόλων ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας, οι οποίοι παρουσιάζουν αξιόλογη συγκέντρωση επιχειρήσεων σε συγκεκριμένες περιοχές³.

Πάντως, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της εν λόγω έρευνας, θα χρειαστούν 15 έτη ώστε να μειωθούν κατά το ήμισυ οι εισοδηματικές διαφορές στο εσωτερικό κάθε περιφέρειας, και 49 χρόνια για να μειωθούν κατά το ήμισυ οι εισοδηματικές διαφορές μεταξύ των βαλλονικών και φλαμανδικών πόλεων. Όπως επισημάνθηκε στα πορίσματα της έρευνας, παρ' ότι το οικονομικό χάσμα μεταξύ των βελγικών περιφερειών δεν φαίνεται να διευρύνθηκε κατά την περίοδο 2000-2013, από την άλλη μεριά δεν μειώθηκε. Για την συρρίκνωση του χάσματος, σύμφωνα με το Πανεπιστήμιο, θα πρέπει να ενισχυθεί η κινητικότητα εργατικού δυναμικού μεταξύ των περιφερειών, με κατεύθυνσή του σε περιοχές με υψηλές ανάγκες σε εργατικά χέρια, καθώς επίσης να βελτιωθεί το σύστημα μαζικών μεταφορών, αλλά και να καταστεί περισσότερο ευέλικτο και λιγότερο επιβαρυντικό το σύστημα φορολόγησης των συναλλαγών ακινήτων.

Το κόστος εργασίας ανά παραγόμενη μονάδα μειώθηκε το διάστημα 2013-2014: Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε στις 25.11 το ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας (SPF Economie), για τους «Δείκτες της βελγικής οικονομίας», για πρώτη φορά μετά το 2008 οι βελγικοί δείκτες παραγωγικότητας, συνολικού εργατικού κόστους, αλλά και

³ Πρόκειται για τους πόλους ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (pôles de compétitivité) που τέθηκαν σε λειτουργία το έτος 2006 στην Βαλλονία με βάση το Σχέδιο Marshall για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας. Η αντίστοιχη πρωτοβουλία στην Φλάνδρα φέρει τον τίτλο "Vlaanderen in Actie", και ξεκίνησε να υλοποιείται επίσης το έτος 2006.

εργατικού κόστους ανά παραγόμενη μονάδα εμφανίζουν τάση βελτίωσης σε σύγκριση με τους αντίστοιχους των γειτονικών χωρών (Γερμανίας, Γαλλίας και Ολλανδίας), γεγονός που οδήγησε τον βελγικό οικονομικό Τύπο στην εκτίμηση ότι η βελγική οικονομία ανακτά σταδιακά την ανταγωνιστικότητά της. Συγκεκριμένα, το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος μειώθηκε κατά 0,1% στο Βέλγιο στο διάστημα 2013-2014, ενώ στις γειτονικές χώρες, Γερμανία, Γαλλία και Ολλανδία παρατηρήθηκαν αυξήσεις της τάξεως του 1,9%, 1,5% και 0,8% αντίστοιχα. Από πλευράς συνολικού εργατικού κόστους, για το διάστημα 2013-2014 στο Βέλγιο υπήρξε αύξησή του κατά μόλις 0,9%, έναντι 2,6% για την Γερμανία, 2% για την Ολλανδία και 1,4% για την Γαλλία. Τέλος, η βελγική παραγωγικότητα ενισχύθηκε κατά 1% στην εν λόγω περίοδο, έναντι 1,2% στην Ολλανδία, 0,7% στην Γερμανία και οριακής μείωσης στην Γαλλία κατά 0,1%. Εν τούτοις, το Βέλγιο εμφανίζει μέσο ποσοστό απασχόλησης κατώτερο εκείνου του ευρωπαϊκού μέσου όρου (67,3% έναντι 69,2% στην Ευρώπη και 77% στην Γερμανία), με το πρόβλημα της ανεργίας να εντοπίζεται κυρίως στους νέους, στο μη ειδικευμένο εργατικό δυναμικό και στις μεγαλύτερες ηλικίες (55-64 ετών). Προβληματική πτυχή της βελγικής οικονομίας αποτελεί επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία, ο τομέας της ενέργειας, με την ισχυρή παρουσία δύο εξαιρετικά ενεργοβόρων βιομηχανιών, της πετροχημικής και της μεταλλουργικής. Όπως επισημαίνεται πάντως, το ενεργειακό κόστος για τις επιχειρήσεις στο Βέλγιο είναι γενικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο στην Γαλλία και την Ολλανδία, τόσο όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια, όσο και το φυσικό αέριο.

Χαμηλότερα ποσοστά περιβαλλοντικών φόρων για το Βέλγιο: Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat που δημοσιεύτηκαν στις 25.11, το Βέλγιο και η Γαλλία είναι οι δύο χώρες μέλη της Ε.Ε. με το χαμηλότερο μερίδιο περιβαλλοντικών φόρων ως ποσοστό των συνολικών φορολογικών επιβαρύνσεων. Συγκεκριμένα, το 2013, στα 28 κράτη μέλη της Ε.Ε. ο μέσος όρος του ύψους των περιβαλλοντικών φόρων ως ποσοστού των συνολικών φορολογικών εσόδων ανερχόταν

σε 6,3%, έναντι ποσοστού 4,5% για το Βέλγιο. Στο Βέλγιο μάλιστα υπήρξε διαχρονική μείωση της σχετικής αναλογίας των περιβαλλοντικών φόρων ως προς το σύνολο των φορολογικών εισπράξεων κατά την δεκαετία 2003-2013, από 5,5% σε 4,5%. Τα έσοδα του βελγικού δημοσίου από περιβαλλοντικούς φόρους, το 2013 ανήλθαν σε 8,1 δις. €, έναντι 6,7 δις. € 10 έτη νωρίτερα. Το 59% των βελγικών περιβαλλοντικών φόρων στοχεύει τον κλάδο της ενέργειας, το 35% τον κλάδο μεταφορών, ενώ το 6% τις λοιπές ρυπογόνες βιομηχανίες και δραστηριότητες.

Ψηφίστηκαν από το ομοσπονδιακό κοινοβούλιο οι βελγικές θέσεις για την διεθνή διάσκεψη για το κλίμα στο Παρίσι (COP21):

Μετά από πολλούς μήνες διαβουλεύσεων και εργασιών από την αρμόδια επιτροπή, το βελγικό ομοσπονδιακό κοινοβούλιο επικύρωσε στις 26.11 –στηριζόμενο στην κυβερνητική πλειοψηφία- τις προτεραιότητες της βελγικής αντιπροσωπείας στην διάσκεψη για το κλίμα που ξεκίνησε στο Παρίσι στις 30.11. Σύμφωνα με το εγκριθέν ψήφισμα προβλέπεται μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα του Βελγίου κατά 15% έως το 2020 (σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005), μείωση των αερίων θερμοκηπίου περί τα 80% με 90% έως το 2050 (σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990), καθώς και σταδιακή μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων και χρήση 100% εναλλακτικών πηγών ενέργειας στο απώτερο μέλλον. Το ψήφισμα περιέλαβε επίσης δέσμευση για συμφωνία μεταξύ ομοσπονδιακής και περιφερειακών κυβερνήσεων ως προς τον επιμερισμό των στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων με επιπτώσεις θερμοκηπίου, καθώς και των σχετιζόμενων με αυτές εσόδων, αλλά και των στόχων ενεργειακής παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές, πριν την έναρξη της διάσκεψης του Παρισιού. Ωστόσο, τελική συμφωνία μεταξύ των κυβερνήσεων του Βελγίου δεν υπήρξε, τουλάχιστον έως την έναρξη της διάσκεψης για το κλίμα, γεγονός που αποδίδεται στην σκληρή στάση της Φλάνδρας, και κυρίως του συντηρητικού εθνικιστικού κόμματος N-VA, το οποίο αποτελεί βασικό εταίρο του ομοσπονδιακού κυβερνητικού συνασπισμού, και το οποίο

επιμένει ότι η κατ' αρχήν ενδοβελγική συμφωνία του περασμένου Οκτωβρίου είναι ιδιαίτερα άδικη και επιβαρυντική για την περιφέρεια της Φλάνδρας⁴.

Συμφωνία ομοσπονδιακού κράτους και Electrabel για τους όρους χρονικής επιμήκυνσης της λειτουργίας των πυρηνικών σταθμών Doel 1 και 2: Στις 30 Νοεμβρίου αργά το βράδυ, υπεγράφη από την βελγική κυβέρνηση και τις διοικήσεις των μεγάλων ενεργειακών παρόχων του Βελγίου, της Electrabel και της μητρικής της γαλλικής Engie, η συμφωνία για τους όρους της χρονικής επιμήκυνσης της λειτουργίας των πυρηνικών αντιδραστήρων Doel 1 και 2 μέχρι το έτος 2025. Σύμφωνα με τα σχετικά οικονομικά δημοσιεύματα, η Electrabel θα προβεί σε επενδύσεις της τάξεως των 700 εκατ. € στους εν λόγω πυρηνικούς σταθμούς, ενώ από την άλλη πλευρά θα επωφεληθεί από σημαντικές μειώσεις του φόρου πυρηνικής ενέργειας κατά τα προσεχή έτη, παραιτούμενη ταυτόχρονα από δικαστικές της διεκδικήσεις σχετικά με παλαιότερα καταβληθέντες φόρους⁵. Όπως ανέφερε ο οικονομικός Τύπος, η Electrabel θα καταβάλει –μαζί με την EDF Luminus, τον δεύτερο ενεργειακό πάροχο του Βελγίου, ο οποίος επίσης κατέχει συμμετοχές σε βελγικούς πυρηνικούς σταθμούς- φόρους χρήσης πυρηνικής ενέργειας συνολικού ύψους 200 εκατ. € το 2015 και 130 εκατ. € το 2016, ενώ από το 2017 θα υπάρξει ετήσια εισφορά της τάξεως του 34% επί του περιθωρίου κέρδους, με ελάχιστο όριο τα 150 εκατ. € για τα έτη 2017, 2018 και 2019⁶. Για τους αντιδραστήρες Doel 1 και 2, το ύψος της ετήσιας εισφοράς θα ανέρχεται στα 20 εκατ. € για την περίοδο 2016-2025⁷.

Έκδοση ομολογιακού δανείου από τον βελγικό χημικό κολοσσό Solvay: Όπως ανέφερε ο βελγικός οικονομικός Τύπος στα τέλη Νοεμβρίου, ο βελγικός κολοσσός της

⁴ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 105.

⁵ Βλ. κυρίως σχετικές αναφορές μας σε άρθρα 3 και 4 ενημερωτικών δελτίων υπ' αριθ. 96 και 101, αντιστοίχως.

⁶ Για τους υπόλοιπους πυρηνικούς σταθμούς, ήτοι τους Doel 3 και 4, καθώς και τους Tihange 2 και 3.

⁷ Βλ. και σχετική αναφορά μας σε άρθρο 3 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 107.

χημικής βιομηχανίας Solvay εξέδωσε εταιρικά ομόλογα αξίας 3,25 δις €, με σκοπό να χρηματοδοτήσει την εξαγορά της αμερικανικής βιομηχανίας Cytec, η οποία ειδικεύεται στην παραγωγή σύνθετων υλικών για χρήση κυρίως από την αεροναυπηγική βιομηχανία⁸. Θυμίζουμε ότι η Solvay είχε ανακοινώσει στα τέλη Ιουλίου την εξαγορά της Cytec έναντι 6,4 δις. δολ., συμπεριλαμβανομένων των χρεών της αμερικανικής εταιρείας, που αποτελεί την μεγαλύτερη εξαγορά που έχει πραγματοποιήσει ποτέ ο βελγικός όμιλος. Η εν λόγω έκδοση ομολογιακού δανείου αναλύεται σε τρεις δόσεις, η μεν πρώτη αξίας 1 δις. € (με ωρίμανση τον Δεκέμβριο του 2017 και κυμαινόμενο ανά τρίμηνο επιτόκιο), η δεύτερη 750 εκατ. € (με ωρίμανση τον Δεκέμβριο του 2022 και ετήσιο επιτόκιο 1,625%) και η τρίτη αξίας 500 εκατ. € (με ωρίμανση τον Δεκέμβριο του 2027 και ετήσιο επιτόκιο 2,750%). Επίσης, ο όμιλος Solvay εξέδωσε και υβριδικό ομολογιακό δάνειο σε δύο δόσεις των 500 εκατ. € εκάστη, με αποδόσεις 5,118% και 5,869% αντίστοιχα. Η υπόλοιπη αξία της εξαγοράς καλύπτεται από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου του βελγικού ομίλου, η οποία εγκρίθηκε στα μέσα Νοεμβρίου από τους μετόχους του.

Η μεγάλη ναυτιλιακή CMB αποχωρεί από το Χρηματιστήριο Βρυξελλών: Όπως ανέφεραν στα τέλη Νοεμβρίου βελγικά οικονομικά δημοσιεύματα, η μετοχή της μεγάλης ναυτιλιακής εταιρείας CMB πρόκειται να βρίσκεται στο βελγικό χρηματιστήριο μέχρι τις 21 Δεκεμβρίου 2015. Ο ιδιοκτήτης της CMB, Marc Saverys έχει ήδη από τον προηγούμενο Σεπτέμβριο γνωστοποιήσει ότι επιθυμεί την αποχώρηση του ομίλου από το χρηματιστήριο, προσφέροντας 16,2 € ανά μετοχή, προκειμένου να αποκτήσει το μερίδιο του κεφαλαίου που δεν κατέχει⁹. Έπειτα από δυο γύρους διάθεσης μετοχών, η εταιρεία χαρτοφυλακίου Saverco (συμφερόντων του Saverys) κατέχει μερίδιο 95,66% του κεφαλαίου της CMB, έναντι

⁸ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 96.

⁹ Βλ. σχετική μικρή αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 101.

μεριδίου 90,89% που κατείχε στο ξεκίνημα της διαδικασίας.

Νέα αύξηση πληθωρισμού το Νοέμβριο: Σύμφωνα με στοιχεία του ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας, ο δείκτης τιμών καταναλωτή στο Βέλγιο έφθασε το Νοέμβριο το 1,52%, έναντι 1,28% τον Οκτώβριο, 1,06% τον Σεπτέμβριο και 0,91% τον Αύγουστο. Οι κύριες αυξήσεις τιμών το Νοέμβριο αφορούσαν τα αυτοκίνητα και τα αλκοολούχα ποτά. Σημειωτέον ότι είναι η πρώτη φορά μετά τον Ιούλιο του 2013 που ο πληθωρισμός στο Βέλγιο ξεπερνά το 1,50%.

5. Η κατάσταση ύψιστου συναγερμού στα τέλη Νοεμβρίου πλήττει την βελγική οικονομία

Σύμφωνα με εκτιμήσεις που δημοσίευσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος και βασίζονται σε κλαδικές πηγές, η απόφαση της βελγικής κυβέρνησης να διατηρήσει ύψιστο επίπεδο επιφυλακής απέναντι σε ενδεχόμενο τρομοκρατικό χτύπημα στα τέλη Νοεμβρίου, με αποτέλεσμα να παραμείνουν κλειστά για μερικές ημέρες το μετρό, τα σχολεία, καθώς και μεγάλα καταστήματα και εμπορικά κέντρα, είχε αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία των Βρυξελλών. Το εν λόγω μέτρο έπληξε κυρίως τις επιχειρήσεις εστίασης, αλλά και τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, οι οποίες εκτιμάται ότι υπέστησαν ζημιές δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ, εξαιτίας υψηλότατων ποσοστών ακυρώσεων, που στις επιχειρήσεις εστίασης άγγιξε το 100%, ενώ στα ξενοδοχεία κυμάνθηκε σε μεταξύ 50% και 70%. Πληθώρα επιχειρήσεων στην περιφέρεια των Βρυξελλών επηρεάστηκε από το υψηλό επίπεδο επιφυλακής και τους φόβους τρομοκρατικού χτυπήματος, χωρίς να είναι δυνατόν να εκτιμηθούν προς το παρόν επακριβώς οι απώλειες (βλ. ωστόσο και κατωτέρω υπό παρόν άρθρο). Σύμφωνα με την Comeos, (τον κλαδικό σύνδεσμο επιχειρήσεων του λιανεμπορίου), ο ακριβής αριθμός καταστημάτων που παρέμειναν κλειστά δεν έγινε επακριβώς γνωστός, καθώς τα ποσοστά καταστημάτων που έμειναν κλειστά διαφοροποιούνται ανά κλάδο επιχείρησης, προϊόν και περιοχή. Οι φόβοι τρομοκρατικού χτυπήματος στις Βρυξέλλες μείωσαν επίσης την κίνηση καταναλωτών

στους κεντρικούς εμπορικούς δρόμους των Βρυξελλών κατά 68% το Σάββατο 21.11, ενώ την Κυριακή 22.11 η εμπορική κίνηση εμφανίστηκε μειωμένη κατά 53% στις Βρυξέλλες, με τις αγορές δώρων για τις γιορτές να μειώνονται και τις αγορές τροφίμων να μένουν σχεδόν άδειες και ανέπαφες.

Ο ομοσπονδιακός Υπουργός Απασχόλησης, Kris Peeters, εκτίμησε ότι η πτώση της εμπορικής κίνησης θα προκαλούσε παροδική αύξηση της ανεργίας. Μερική επίλυση του προβλήματος μετακινήσεων που προέκυψε στην περιφέρεια των Βρυξελλών επετεύχθη μέσω της απασχόλησης εξ αποστάσεως (télétravail), μέτρο το οποίο ωστόσο δεν μπόρεσε να εφαρμοστεί σε όλες τις επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της βελγικής Ομοσπονδίας Βιομηχανιών & Επιχειρήσεων (FEB) στις αρχές Δεκεμβρίου, η παραμονή του επιπέδου επιφυλακής στον ανώτατο βαθμό (4) αναμένεται να προκαλέσει μείωση του βελγικού ΑΕΠ κατά 0,1% στο τέταρτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

ΠΗΓΕΣ:

1. Γραφείο Ο.Ε.Υ. Βρυξελλών
2. Κεντρική Τράπεζα Βελγίου (BNB), *Communiqués de Presse "Enquête auprès des consommateurs de novembre 2015"*, 20-11-2015, *"Enquête mensuelle de conjoncture auprès des entreprises- novembre 2015"*, 24-11-2015, δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
3. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
4. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου , Υπηρεσία Διαχείρισης Χρέους (*Agence Belge de la Dette*), Πανεπιστήμιο Louvain, Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας (*SPF Economie*), EUROSTAT
5. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου